

**НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА РАВНОПОСТАВЕНОСТТА
НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ**

(2010 г.)

I. ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА РАВНОПОСТАВЕНОСТТА НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ

1. Актуализиране на приоритетите на министерствата и органите на изпълнителната власт в съответствие с приоритет на правителството № VI. РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ НА НАЦИЯТА И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА УСПЕХ НА ВСЕКИ ГРАЖДаниН, подприоритет VI.5. ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ДЕМОГРАФСКИ ТЕНДЕНЦИИ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ, мярка Насърчаване равнопоставеността на половете и създаване на гаранция за равно третиране, равен достъп до ресурсите на обществото и равно участие при вземането на решения на жените и мъжете и стимулиране на равнопоставеността във всички сфери на обществения, икономическия и политическия живот на страната.

Отг.: централните органи на изпълнителната власт, съгласно чл. 19, ал. 1, т. 4 от Закона за администрацията
Срок: 31.12.2010 г.

2. Изготвяне на годишен доклад за състоянието на равнопоставеността на половете в България въз основа на налични статистически данни и аналитични документи за участието на жените и мъжете в социалния, политическия и обществения живот.

Отг.: министърът на труда и социалната политика, председателят на Националния статистически институт
Срок: 31.12.2010 г.

3. Подготовка на доклад за напредъка на Република България в изпълнение на Пекинската платформа за действие, във връзка с участието на България в годишната сесия на Комитета по статута на жените към Организацията на обединените нации.

Отг.: министърът на труда и социалната политика
Срок: 30.09.2010 г.

4. Участие в работата на европейските структури и в съвместни европейски инициативи в областта на равнопоставеността на жените и мъжете и

недискриминацията. Координиране на дейността, обобщаване, докладване и подготовка на предложения във връзка с работата и инициативите на тези структури.

Отг.: министърът на труда и
социалната политика
Срок: постоянен

5. Координиране и съдействие за участие на организации и заинтересовани страни в Програма ПРОГРЕС и Оперативните програми и разработване на насоки за равно третиране и недискриминация въз основа на пола.

Отг.: министърът на труда и
социалната политика
Срок: 31.12.2010 г.

6. Обучение на представители на министерствата, администрациите на регионално и местно ниво, отговорни за провеждане на политиката за равнопоставеност на жените и мъжете, с цел укрепване на националния механизъм за равни възможности на жените и мъжете и повишаване на капацитета на централната и местна администрация по отношение защита на човешките права и на равните възможности за жените и мъжете за постигане на равнопоставеност на половете.

Отг.: министърът на труда и
социалната политика и другите органи
на изпълнителната власт
Срок: 31.12.2010 г.

7. Повишаване капацитета на Министерството на вътрешните работи по отношение защита на човешките права и на равните възможности жените и мъжете за постигане на равнопоставеност на половете чрез организиране на обучения.

Отг.: министърът на вътрешните
работи
Срок: 31.12.2010г.

8. Обучение на новопостъпили държавни служители по въпросите на равнопоставеността на жените и мъжете.

Отг.: министърът на труда и
социалната политика
Срок: 31.12.2010 г.

9. Координация на действията на администрацията за осигуряване на съответствие с принципите за равно третиране на жените и мъжете при разработване на нови закони и подзаконови актове и при изменение и допълнение на съществуващите.

Отг.: министърът на труда и
социалната политика
Срок: 31.12.2010 г.

10. Участие на експерти от МВР в състава на работни групи за разработване на законопроекти и други нормативни актове, имащи отношение към равнопоставеността на половете.

Отг.: министърът на вътрешните
работи

Срок: 31.12.2010г.

11. Провеждане на изследвания на социалните предпоставки, водещи до дискриминация срещу жените и феминизиране на бедността и разработване на съответни мерки за премахване на дискриминацията.

Отг.: министърът на труда и социалната политика, Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет
Срок: 31.12.2010 г.

II. НАСЪРЧАВАНЕ НА РАВНОПОСТАВЕНОСТТА НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ В ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

- 1. Постигане на икономическа независимост за жените и мъжете в еднаква степен**

1.1. Мерки за намаляване и премахване на сегрегацията на пазара на труда и ограничаване на дискриминацията по признак пол на пазара на труда

12. Изследване и анализиране на влиянието на икономическата и финансова криза върху заетостта на жените и мъжете по отрасли, групи професии и региони.

Отг.: министърът на труда и социалната политика, Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет
Срок: 31.12.2010 г.

13. Провеждане на разяснителна кампания за насърчаване на включването на жени и мъже от селските региони, заети в земеделието, в продължаващо професионално обучение в областта на селското стопанство.

Отг.: министърът на земеделието и храните
Срок: 31.12.2010 г.

14. Участие в информационни и разяснителни кампании на Европейската комисия, Съвета на Европа, Международната организация по труда, Организацията на обединените нации и др. срещу дискриминацията.

Отг.: министърът на труда и социалната политика
Срок: 31.12.2010 г.

1.2. Намаляване и премахване на разликата по пол в заплащането

15. Изследване на причините, водещи до разликите в заплащането на труда на жените и мъжете по отрасли и групи професии, по елементите на структурата на работната заплата, утвърдени в Наредбата за структурата и организацията на работната заплата.

Отг.: министърът на труда и социалната политика
Срок: 31.12.2010 г.

16. Реализиране на програми и проекти за премахване на хоризонталната и вертикална сегрегация на пазара на труда и премахване на предпоставките за наличие на разлики в заплащането на жените и мъжете.

Отг.: министърът на труда и социалната политика
Срок: 31.12.2010 г.

1.3. Подкрепа за предприемачество и самостоятелен бизнес на жените

17. Провеждане на обучение на представители на дружества от ресора на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма за повишаване на осведомеността им за прилагане на политика по равнопоставеност на половете.

Отг. министърът на икономиката, енергетиката и туризма
Срок: 31.12.2010 г.

1.4. Социална закрила, бедност и социално изключване

18. Мониторинг и анализ по видове социално-осигурителни обезщетения и помощи през призмата на пола.

Отг.: управителят на Националния осигурителен институт
Срок: 31.12.2010 г.

2. По добро съвместяване на професионалния, личния и семейния живот

19. Провеждане на информационна кампания за насърчаване ползването на родителски отпуск по чл. 167а от Кодекса на труда и оценка на ползването на правото на платен отпуск и обезщетение от Държавното обществено осигуряване от бащата по чл. 163, ал7 и ал.8 от Кодекса на труда:

- до 15-тия ден от изписването на детето от лечебното заведение,
- след навършване на 6-месечна възраст на детето бащата, със съгласието на майката, да ползва вместо нея отпуск за остатъка до 410 дни.

Отг.: министърът на труда и социалната политика
Срок: 31.12.2010 г.

20. Извършване на анализ на нормативната уредба и евентуалната ѝ промяна във връзка с регламентиране на хипотези, при които отпускът за отглеждане на

дете до 8-годишна възраст да може да се ползва под формата на гъвкаво или намалено работно време, което да го направи по-функционален и атрактивен.

Отг.: министърът на труда и социалната политика

Срок: 31.12.2010 г.

21. Построяване на детски градини в непосредствена близост до структури на Министерството на отбраната във Велико Търново и Стара Загора, където има най-много жени военнослужещи.

Отг.: министърът на отбраната

Срок: 31.12.2010 г.

22. Разширяване набора от статистически показатели по признак пол, свързани с обезщетенията и помощите от Държавното обществено осигуряване, включително за родителски отпуск, с цел:

- подпомагане мониторинга на насърчаването на равнопоставеността на половете;

- обогатяване на националната статистика и Евростат със социалноосигурителни данни по пол.

Отг.: управителят на Националния осигурителен институт, председателят на Националния статистически институт, министърът на труда и социалната политика

Срок: 31.12.2010 г.

23. Насърчаване прилагането на гъвкави форми за заетост на родители, отглеждащи малки деца или полагащи грижи за малки деца или зависим член на фамилията и провеждане на информационни кампании за обмяна на „добри практики“ за насърчаване на работодателите да осигуряват условия за запазване и развитие на професионалната кариера на родителите.

Отг.: министърът на труда и социалната политика

Срок: 31.12.2010 г.

24. Провокиране на дебат и създаване на работна група за изработване на нова концепция за дългосрочната грижа предвид адекватното ѝ законодателно и институционално решение и финансово обезпечаване, обвързано с бюджетите на държавата, осигурителните фондове и социалните програми.

Отг.: министърът на труда и социалната политика, управителят на Националния осигурителен институт

Срок: 31.12.2010 г.

III. НАСЪРЧАВАНЕ НА РАВНОТО УЧАСТИЕ НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ В ПРОЦЕСИТЕ НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

25. Гарантиране на равни възможности на мъжете и жените, чрез прилагане на принципа за равнопоставеност на половете, при подбор на служители и изграждане в кариерата в структурата на секторните министерства.

Отг.: централните органи на изпълнителната власт, съгласно чл. 19, ал. 1, т. 4 от Закона за администрацията
Срок: постоянен

26. Провеждане на проучване за оценяване на равнопоставеността при кариерното развитие на жените и мъжете в полицейските структури.

Отг.: министърът на вътрешните работи
Срок: 31.12.2010 г.

27. Поддържане и актуализиране на данни и публикуване на информационни материали за участието на жените и мъжете в процесите на вземане на решения на страницата на Министерството на труда и социалната политика.

Отг.: министърът на труда и социалната политика
Срок: 31.12.2010 г.

IV. ОГРАНИЧАВАНЕ И ПРЕМАХВАНЕ НА ВСИЧКИ ФОРМИ НА НАСИЛИЕ И ТРАФИКА НА ХОРА

28. Реализиране на съвместни проекти с представители на гражданското общество за провеждане на информационни кампании срещу:

- трафика на хора;
- насилието в семейството.

Отг.: министърът на труда и социалната политика, министърът на вътрешните работи, министърът на правосъдието
Срок: 31.12.2010 г.

29. Изграждане на национална мрежа за подкрепа на жертвите на домашно насилие и оказване на активна подкрепа на неправителствени организации, които работят по такива програми.

Отг.: Национално сдружение на общините в Република България
Срок : 31.12.2010 г.

30. Активизиране на дейностите по превенция, като един от основните инструменти за противодействие на насилието, основано на пола и трафика на хора.

Отг.: министърът на вътрешните работи
Срок: 31.12.2010 г.

31. Организиране и провеждане на обучение в рамките на съществуващия учебен процес в системата на МВР по теми, свързани с премахване на насилието, основано на пола и трафика на хора.

Отг.: министърът на вътрешните работи
Срок: 31.12.2010 г.

32. Организиране и провеждане на обучение за работа на полица с жертви на престъпления. Запознаване с характеристиките на жертвите на престъпления. Запознаване с особеностите при разпит на деца, които са станали жертва или свидетел на насилие.

Отг.: министърът на вътрешните работи

Срок: 31.12.2010 г.

33. Съвместни инициативи на МВР и неправителствени организации за осъществяване на активна превенция на насилието, основано на пола и трафика на хора.

Отг.: министърът на вътрешните работи

Срок: 31.12.2010 г.

34. Актуализиране на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на непридружени деца и деца и жертви на трафик, завръщащи се от чужбина.

Отг: председателят на Държавната агенция за закрила на детето

Срок: 31.03.2010 г.

35. Реализиране на дейности по превенция на насилието, трафика и сексуалната експлоатация на деца с търговска цел.

Отг: председателят на Държавната агенция за закрила на детето

Срок: 31.12.2010 г.

36. Поддържане на Националната информационна система за деца в риск и информационна база данни за деца–жертви на трафик и други форми на злоупотреба.

Отг: председателят на Държавната агенция за закрила на детето

Срок: 31.12.2010 г.

37. Реализиране на съвместни проекти с неправителствени организации относно борбата с насилието, трафика и сексуалната експлоатация на деца.

Отг: председателят на Държавната агенция за закрила на детето

Срок: 31.12.2010 г.

38. Провеждане на изследване за социалната цена на насилието върху жените.

Отг.: министърът на труда и социалната политика

Срок: 31.12.2010 г.

V. НАСЪРЧАВАНЕ НА РАВНОПОСТАВЕНОСТТА НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ В ОБРАЗОВАНИЕТО, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО И КУЛТУРАТА

39. Изготвяне на предложение до висшите училища за включване на проблематиката на равнопоставеността, защитата от дискриминация и джендър обучението в процеса на подготовката и квалификацията на учителите.

Отг.: министърът на образованието,
младежта и науката
Срок: 31.12.2010 г.

40. Популяризиране чрез възможностите и отговорностите на Министерство на образованието, младежта и науката на програми за равнопоставеност на половете (т.н. “джендър” обучение, даващо познание за социалните измерения на пола).

Отг.: министърът на образованието,
младежта и науката
Срок: постоянен

41. Включване на проблематиката на равнопоставеността, защитата от дискриминация и джендър обучението в Тематичния план за квалификация на педагогическите кадри.

Отг.: министърът на образованието,
младежта и науката
Срок: 31.12.2010 г.

42. Включване на проблематиката на равнопоставеността, защитата от дискриминация и джендър обучението в насоките за разработване на проекти по линия на националните програми на Министерство на образованието, младежта и науката и в рамките на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” приоритетна ос 4 “Подобряване на достъпа до образование и обучение”, основна област на интервенция “Децата и младежта в образованието”.

Отг.: министърът на образованието,
младежта и науката
Срок: 31.12.2010 г.

43. Разработване на учебни материали, подпомагащи методически и съдържателно преподаването на теми, свързани с равнопоставеността.

Отг.: министърът на образованието,
младежта и науката
Срок: 31.12.2010 г.

44. Годишен анализ на здравния статус на жените и мъжете в сравнителен план, базиран на демографски и здравни статистически данни.

Отг.: министърът на здравеопазването
Срок: 31.12.2010 г.

45. Съблюдаване на принципите за равнопоставеност на жените и мъжете при провеждане на национални програми за промоция на здравето и превенция на заболяванията и актуализирането им за насърчаване на по-добро здравеопазване за жените и мъжете.

Отг.: министърът на здравеопазването
Срок: постоянен

46. Популяризиране чрез възможностите на Министерството на културата на проблема за равнопоставеността на жените и мъжете.

Отг.: министерството на културата
Срок: 30.12.2010 г.

47. Повишаване на информираността на жените от Българската армия и техните семейства относно рака на гърдата, рака на шийката на матката и стерилитета.

Отг.: министерството на отбраната
Срок 31.12.2010 г.

48. Мотивиране на жените военнослужещи и цивилни служители от системата на Министерство на отбраната и Българската армия за участие в годишния здравен профилактичен преглед.

Отг.: министерството на отбраната
Срок 31.12.2010 г.

VI. ПРЕМАХВАНЕ НА СТЕРЕОТИПИТЕ, ОСНОВАНИ НА ПОЛА, И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА МНОЖЕСТВЕНАТА ДИСКРИМИНАЦИЯ

1. Премахване на джендър стереотипите във всички сектори на обществения, икономическия и политическия живот

49. Провеждане на медийна политика от институциите за повишаване на чувствителността на обществото по отношение на принципа за равнопоставеност на жените и мъжете и осигуряване на информация относно приложените мерки в сферата на компетенции на всяко министерство.

Отг.: централните органи на изпълнителната власт, съгласно чл. 19, ал. 1, т. 4 от Закона за администрацията
Срок: 31 декември 2010 г.

50. Осъществяване на мониторинг по сигнали, препратени по компетентност от институции и организации, работещи по равнопоставеността на жените и мъжете, до Съвета за електронни медии за предавания на радио- и телевизионните оператори, съдържащи данни за прояви на представяне на стереотипи и аудиовизуално съдържание в нарушение на добрите практики за равнопоставено представяне на половете в медийното поведение.

Отг.: председателят на Съвета за електронни медии
Срок: 30.12.2010 г.

51. Периодично наблюдение с последващ анализ на тенденциите в създаването на профилирани програми за половете на радио- и телевизионни оператори, внушаващи едностранчиви поведенчески, социални, контентни и визуални модели по отношение на равнопоставеността на жените и мъжете.

Отг.: председателят на Съвета за електронни медии
Срок: 30.12.2010 г.

52. Изискване от Съвета за електронни медии, в съответствие с правомощията му по Закона за радио и телевизия, от националните и регионалните обществени

радио- и телевизионни оператори на обобщени данни за количественото съотношение на кадровия ресурс за представителството на жените и мъжете.

Отг.: председателят на Съвета за електронни медии

Срок: постоянен

53. Подписване на споразумения между Министерството на труда и социалната политика и представители на медиите за избягване на обиден и стигматичен език спрямо жените и мъжете за преодоляване на стереотипите за женски и мъжки роли в живота.

Отг.: министърът на труда и социалната политика

Срок: 31.12.2010 г.

2. Противодействие на множествената дискриминация във всички сфери на обществения, икономическия и политическия живот

54. Поддържане на рубрика в електронните страници на министерствата за информиране за политиката и действията за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете.

Отг.: централните органи на изпълнителната власт, съгласно чл. 19, ал. 1, т. 4 от Закона за администрацията

Срок: 31.12.2010 г.

55. Създаване на консултативни и експертни групи към институциите с активното участие на социалните партньори и неправителствените организации, работещи по въпросите на равнопоставеността на жените и мъжете, при изготвяне на законови и подзаконови нормативни актове, с цел активизиране на социалния и гражданския диалог.

Отг.: централните органи на изпълнителната власт, съгласно чл. 19, ал. 1, т. 4 от Закона за администрацията, Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет

Срок: 31.12.2010 г.

56. Включване на аспекта на равнопоставеността на половете в политиките за интеграция на най-уязвимите групи в обществото, бежанците и мигрантите.

Отг.: председателят на Държавната агенция за бежанците

Срок: 30.12.2010 г.